

TER ONDERTEKENING

Aan: MOCW

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**

Van

5.1.2.e

T5.1.2.e

Datum

11 november 2022

Referentie

34810924

Bijlagen

Intern OCW afgestemd

DUO

Interdepartementaal

afgestemd

BZK, Fin

nota

Tweede Kamerbrief over bericht rentestijging
studieschulden (verzoek kamerlid Kuzu)

Aanleiding

In het ordedebat van 18 oktober heeft het Tweede Kamerlid Kuzu (DENK) verzocht om een brief waarin in wordt gegaan op de stijgende rente op de studieschulden. In het verzoek geeft de heer Kuzu ook aan dat bij invoering van het leenstelsel is afgesproken dat studieschulden niet zouden meewegen bij de aanvraag van een hypotheek.

We beginnen deze brief door in te gaan op twee terugkerende beweringen in de discussie over de rente: de bewering dat beloofd zou zijn dat de studieschuld niet zou meetellen voor de hypotheek, en de bewering dat beloofd zou zijn dat de rente altijd 0,00% zou blijven.

Geadviseerd besluit

U wordt gevraagd bijgevoegde brief te ondertekenen.

De brief zal ook worden voorgelegd aan MVRO en MFIN vanwege de passage over studieschulden en hypotheekverstrekking. De brief kan pas verzonden worden nadat ook zij akkoord hebben gegeven op deze brief.

Ivm gewenste verzending vóór de begrotingsbehandeling zouden wij de reactie van MOCW graag uiterlijk 21 november a.s. ontvangen.

Kernpunten

- In de Tweede Kamerbrief gaan we in op drie punten:
 - De verhoging van de rente over studieschulden in 2023
 - De suggestie van de heer Kuzu in het ordedebat over de het meewegen van studieschulden bij een aanvraag van een hypotheek.
 - In het verlengde van voorgaande punt wordt vaak (in media en op sociale media) de suggestie gedaan dat bij invoering van het leenstelsel is beloofd dat de rente over studieschulden 0% zou blijven. In deze brief gaan we hier ook op in.
- In de brief beginnen we met de weerlegging van de suggesties.

Rente op 0%

- Wij komen in media en social media regelmatig de bewering tegen dat voorgaande kabinetten beloofd zouden hebben dat de rente op studieschulden 0,0% zou blijven. Dat is niet het geval.

- Bij invoering van het leenstelsel is aangegeven door het kabinet dat de aflosvoorwaarden gunstig zouden zijn. Daartoe is een nieuw terugbetaalregime geïntroduceerd dat afweek van het terugbetaalregime voor mbo'ers en ho-studenten van vóór het leenstelsel. De verschillen zitten in de terugbetaaltijd en de draagkrachtberekening, maar ook in de renteberekening. Cruciaal is dat de voorwaarden voor het afbetalen van de studielening veel gunstiger zijn dan die voor het afbetalen van consumptieve kredieten. Ook met de rentestijging in 2023 wordt daar nog steeds aan voldaan.
- Als gevolg van de wettelijke berekeningswijze kan de rente over studieschulden enkel 0% zijn als de rente over Nederlandse staatsobligaties 0% of negatief is. Dit was het geval in de periode 2017-2022.

Datum

11 november 2022

Studieschulden en hypotheekverstrekking

- De heer Kuzu vroeg in het ordedebat ook aandacht voor de weging van studieschulden en hypotheekverstrekking. Volgens de heer Kuzu zou bij invoering van het leenstelsel beloofd zijn dat studieschulden niet meewegen bij een aanvraag voor een hypotheek.
- Bij het nalezen van de verslagen en de beantwoording van vragen omtrent de invoering van het leenstelsel is gebleken dat dit niet is beloofd door het kabinet.
- In het kader van een verantwoorde kredietverstrekking zou het ook niet passend zijn geweest om dit toentertijd te hebben beloofd. Het blijven immers schulden die terugbetaald moeten worden.
- Wel is beloofd dat studieschulden onder het leenstelselregime minder zwaar zouden meewegen bij een hypotheekaanvraag. Dit kon vanwege de aanpassingen in de leenvoorwaarden waardoor de maandlasten minder groot werden. Dat is ook gebeurd.
- Door de stijging van de rente gaan de studieschulden voor mbo'ers en ho-studenten die nog onder het oude basisbeursregime vallen (de oude leenvoorwaarden) iets zwaarder meewegen, van 0,65% naar 0,75%. Voor ho-studenten die onder het leenstelselregime vallen (met de nieuwe leenvoorwaarden) blijft de weegfactor 0,35%.
- Deze wijziging van de weegfactor heeft een beperkt effect op het te lenen bedrag.
- In de brief wordt ook nog eens vermeld dat het kabinet voornemens is om in 2024 over te stappen naar een nieuwe methodiek voor het meenemen van studieschulden bij het bepalen van de maximale hypotheek. Dit is reeds aan de Kamer gemeld in een brief van BZK en FIN mede namens u. In deze methodiek wordt uitgegaan van de actuele maandlast van de studielening. Deze methodiek wordt door de ministeries van BZK, FIN en OCW de komende maanden verder verkend (i.o.m marktpartijen en DUO als uitvoerder van de studieleningen).

Verhoging rente per 2023

- In het restant van de brief gaan we in op de stijging van de rente over studieschulden in 2023.
- We geven aan dat er twee verschillende rentebepalingen zijn. Dit is ontstaan bij invoering van het leenstelsel, waardoor de studenten onder

het leenstelsel andere terugbetaalvoorwaarden en daarmee ook een andere rentebepaling hebben gekregen.

- Voor studenten onder het leenstelsel geldt in 2023 een rente van 0,46%, voor studenten onder het oude basisbeursstelsel in het ho en mbo-studenten geldt in 2023 een rente van 1,78%.
- Hoewel de rente in 2023 na jaren weer positief is, betekent dit niet dat iedere oud-student meteen geconfronteerd wordt met het betalen van rente over zijn of haar studieschuld. Voor studenten die inmiddels klaar zijn met studeren wordt het rentepercentage steeds voor 5 jaar vastgezet.
- In het wetsvoorstel herinvoering basisbeurs hoger onderwijs is het voorstel opgenomen om het terugbetaalregime ook voor toekomstige mbo-studenten aan te passen en dit gelijk te trekken aan het regime voor ho-studenten. Huidige mbo-studenten, die in 2023-2024 nog studeren, krijgen de keuze onder welk regime zij willen vallen.

Datum

11 november 2022

Toelichting

- Vanwege de samenloop van studieschulden en hypotheekverstrekking is deze brief afgestemd met het ministerie van BZK en het ministerie van FIN. De brief wordt ook mede namens MVRO en MFIN ondertekend.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Persoonsgegevens van ambtenaren.